

Wystawa „Wielki Głód na Ukrainie 1932–1933”

Autor wystawy: dr Robert Kuśnierz

Współpraca: Joanna Dutka, Wojciech Frazik, Teodor Gąsiorowski, dr Filip Musiał, Służba Bezpieczeństwa Ukrainy

Konsultacja naukowa: dr Henryk Głębocki

Projekt graficzny: Marta Drabik

Ekspozycja składa się z:

30 drukowanych plansz formatu 70 x 100 cm

Wielki Głód był faktycznie ludobójstwem dokonany na narodzie ukraińskim. Przez cały czas jego trwania oficjalnie utrzymywano, że „żadnego głodu nie było”, a propaganda sowiecka nieustannie głosiła, jak to „wspaniale” żyje się kołchoźnikom i uczciwie pracującym chłopom w państwie sowieckim. Kiedy dziesiątki tysięcy ludzi umierały z głodu, sowieci wysyłali na wieś zespoły muzyczne i teatralne, jak podkreślano – dla „ukulturalnienia chłopów”. W kinach pokazywano kołchoźnikom filmy, których najczęstszym motywem przewodnim było wykonanie dyrektywy Stalina o „uczynieniu wszystkich kołchoźników zamożnymi” oraz „ukazanie olbrzymich zdobyczy socjalizmu”. W każdej gazecie sowieckiej z tamtego okresu można znaleźć teksty na temat „dostatniego życia kołchozowego”. Propagandzie sowieckiej przysłużyli się także niektórzy sympatycy ZSRS – dziennikarze (Walter Duranty), politycy (francuski premier Edouard Herriot), pisarze (noblista George Bernard Shaw), którzy byli na Ukrainie w okresie trwania Wielkiego Głodu, a następnie publicznie głosili rzekome szczęście i dostatek.

Podczas Wielkiego Głodu na Ukrainie zmarło co najmniej 3,5 mln osób. Głód z lat 1932–1933 nie nastąpił na skutek kataklizmu, lecz był konsekwencją decyzji Józefa Stalina i działań sowieców. Komuniści nigdy nie przyznali się do jego wywołania ani istnienia. Odmawiali konsekwentnie przyjęcia pomocy z zagranicy – zarówno od organizacji ukraińskich, jak i międzynarodowych. Skądinąd większość państw zachodnioeuropejskich chciała zachować jak najlepsze stosunki z ZSRS ze względów gospodarczych. Głód uznawano na ogół za wewnętrzną sprawę imperium sowieckiego.

Przywrócenie pamięci o Wielkim Głodzie na Ukrainie w latach 1932–1933, jako bezprecedensowej zbrodni totalitarnego systemu komunistycznego przeciwko narodowi ukraińskiemu, wreszcie przybliżenie tego tematu opinii publicznej oraz uznanie przez międzynarodową społeczność wydarzeń z lat 1932–1933 za jedną z najbardziej okrutnych zbrodni popełnionych w XX wieku w Europie jest celem ekspozycji. **Posłużono się przy tym dokumentacją archiwalną, w dużej mierze odtajnioną przez Służbę Bezpieczeństwa Ukrainy.**

